

Ἡ ἀναγκαιότης τῆς Πνευματικῆς Πατρότητος^(*)

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα μας
καὶ πολυσέβαστε Πνευματικέ μας Πατέρα·

ΕΧΩ τὴν ἰδιαιτέραν τιμὴ καὶ εὐλογία γιὰ μία ἀκόμη φορὰ νὰ ἐκπροσωπῶ τὴν Μοναστικὴ μας Ἀδελφότητα στὴν ὀνομαστικὴ ἑορτὴ Σας.

Ἄν καὶ αἰσθάνωμαι βαθειά, ὅτι δὲν εἶμαι ὁ πλέον κατάλληλος, γιὰ νὰ Σᾶς μεταφέρω τὰ ἀγαθὰ αἰσθήματα τῶν πνευματικῶν Σας τέκνων καὶ τὶς ἐγκάρδιες εὐχές των, ὀφείλω νὰ τοὺς εὐχαριστήσω γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ τιμὴ νὰ μοῦ ἀναθέσουν αὐτὴν τὴν διακονία.

Καὶ ἡ τιμὴ εἶναι ἰδιαιτέρως ἐξαιρετικὴ, διότι ἐφέτος ἡ εἰδικὴ Ἐκδήλωσις¹, ποὺ ὀργανώνουμε γιὰ δωδεκάτῃ φορὰ ἀπὸ τὸ 1976 ἐπὶ τῆ ὀνομαστικῆ Σας ἑορτῆ, διευρύνεται μὲ τὴν ἀνάμνησι μιᾶς ἄλλης μεγάλης ἐπετείου· ἀποκτᾶ διαστάσεις πνευματικῆς, ποὺ μόνο καρδιῆς εὐγνώμονες εἶναι δυνατὸν νὰ τὶς προσεγγίσουν καὶ κατανοήσουν, μὲ τὴν χάρι βεβαίως τοῦ Κυρίου μας.

Καὶ φυλάξαμε μὲ ἐπιμέλεια αὐτὴν τὴν πολὺ σημαντικὴ καὶ ταυτόχρονα πολὺ συγκινητικὴ ἀνάμνησι, γιὰ νὰ Σᾶς τὴν προσφέρουμε ὡς ἓνα δῶρο-ἐκπληξι σήμερα.

Εἶναι ἡ δευτέρα ἐκπληξι μετὰ τὴν πρώτη ἐκπληξι τῆς εἰκοσιπενταετίας τῆς Μονῆς μας· εἶναι ἡ δευτέρα βαθυτάτη συγκίνησις μετὰ τὴν πρώτη βαθυτάτη συγκίνησις ποὺ αἰσθανθήκαμε, ὅταν πρὶν ἀπὸ ὀκτῶ μῆνες διωργανώναμε τὶς ἐόρτιες ἐκδηλώσεις γιὰ τὰ εἰκοσιπέντε χρόνια, Χάριτι Θεοῦ, τῆς Ἁγιο-Κυπριαντικῆς Ἀδελφότητός μας².

Α'

Δ **ΥΣΚΟΛΕΥΟΜΑΙ** πράγματι νὰ προχωρήσω...

Ἐνθυμοῦμαι τὴν συγκλονιστικὴ φράσι τοῦ Ἱεροῦ Αὐγουστίνου, τοῦ φλογεροῦ αὐτοῦ ἐραστοῦ τοῦ θείου κάλλους:

«Μπροστὰ στὸ θεῖο φρικιῶ (=αἰσθάνομαι δέος) καὶ συγχρόνως ἀναφλέγομαι. Φρικιῶ, ἐφ' ὅσον εἶμαι ἀνόμοιος

πρὸς αὐτό. Ἐναφλέγομαι, ἐφ' ὅσον εἶμαι ὁμοιος πρὸς αὐτό»³!...

Καὶ ὁ κάθε Ὑποτακτικός, ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ του Πατρὸς **φρικιᾶ** καὶ **ἀναφλέγεται**.

Φρικιᾶ, αἰσθάνεται νὰ τὸν διαπερνοῦν ρίγη ἱερᾶς συγκινήσεως, ὅταν ἀτενίζῃ τὸν Γέροντά του, τὸ ὄργανο αὐτὸ τῆς Θείας Προνοίας γιὰ τὴν σωτηρία του· τὸν ἄλλο αὐτὸ Προφήτη Μωϋσῆ, ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ τὴν ψυχὴ του ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο τῶν παθῶν στὴν γῆ τῆς ἀπαθείας, στὴν Οὐράνια Πατρίδα.

Ἄλλὰ καὶ ἀναφλέγεται, πυρπολεῖται ἀπὸ τὴν ἀγάπη καὶ τὸν θεῖο ἔρωτα, διότι στὸ πρόσωπο τοῦ Γέροντός του ὁ καλοπροαίρετος Μοναχὸς βλέπει τὸν παμπόθητο Νυμφίο Χριστό.

Καὶ ἡ Πατερικὴ Παράδοσις μᾶς διδάσκει, διὰ μέσου τοῦ Ὁσίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, ὅτι ὅταν λέγεται πὼς ὁ Μοναχὸς βλέπει στὸ πρόσωπο τοῦ Πνευματικοῦ του Πατρὸς τὸν Χριστό, τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ γι' αὐτὸν ἀπλῶς μίαν **παιδαγωγικὴ ἀρχή**, ἀλλὰ μίαν ἔκφρασι **βαθείας πεποιθήσεως**, ὅτι ὁ Πνευματικός του Πατὴρ ἔχει ἀναπλασθῆ καὶ μεταμορφωθῆ ἐν Χριστῷ, ἔχει ἐνωθῆ μὲ τὸν Χριστό, ἔχει ἐντὸς αὐτοῦ τὸν Χριστό, ἔχει γίνεи **«ὄλος Χριστὸς»⁴** καὶ ἀποτελεῖ ἐστίαν θεοῦ φωτὸς καὶ αὔλου πυρός, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ὁ Ὑποτακτικὸς ἀνάβει τὸν λύχνο τῆς ψυχῆς του καὶ κυριολεκτικὰ ἀναφλέγεται ἐν Χριστῷ.

Αἰσθήματα λοιπὸν ἱερᾶς φρικιάσεως καὶ δέους μᾶς διακατέχουν σήμερα, διότι – ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὀνομαστικὴ Σας ἑορτὴ – ἑορτάζουμε καὶ τὰ εἰκοσιπεντάχρονα τῆς Ἱερωσύνης Σας...

Τὴν χρονιὰ αὐτὴ συμπληρώνονται εἰκοσιπέντε ἔτη μιᾶς λαμπρᾶς ἱερατικῆς πορείας, κατὰ τὴν ὁποία, συμμετέχοντες στὸ **τρισδὸν ἀξίωμα⁵** τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος μας, **ὡς Λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου**, ἀγιάσατε τὸν Λαὸ τοῦ Θεοῦ· **ὡς Προφήτης** τοῦ νέου Ἰσραὴλ τῆς Χάριτος, ἐξαγγείλατε διὰ τοῦ θεοῦ κηρύγματος τὸ θέλημα Κυρίου Παντοκράτορος· **ὡς κεχρισμένος πνευματικὸς Βασιλεὺς**, ὡδηγήσατε ἀσφαλῶς ἀναρίθμητες ψυχὰς στὴν ἐν Χριστῷ ζωὴ καὶ σωτηρία.

Σεβασμιώτατε Πνευματικέ μας Πατέρα·

Ἄς μᾶς ἐπιτρέψετε ἀπόψε νὰ ἐκφράσουμε ἀπλᾶ, ἀλλὰ γνήσια, τὴν διπλὴ καὶ πολλαπλὴ συγκίνησι καὶ εὐγνωμοσύνη μας στὸ σεπτὸ

πρόσωπό Σας, καὶ ἐπειδὴ, εἴτε ἀπὸ ἄγνοια εἴτε ἀπὸ κακὴ πληροφόρησι, δὲν κατανοεῖται ἀπὸ μερικοὺς πιστοὺς ἢ ἀναγκαιότης τῆς Πνευματικῆς Πατρότητος γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ, ἀποφασίσαμε – ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα ποὺ θὰ ἐπακολουθήσουν – νὰ ἀναφερθοῦμε μὲ τὴν εὐχὴ Σας στὸ θέμα αὐτὸ μὲ κάθε δυνατὴ συντομία.

B'

Η **ΑΥΘΕΝΤΙΚΗ** καὶ γνησίᾳ Πνευματικῆ Ζωῆ ἐν Χριστῷ εἶναι ἡ Χαρισματικὴ Ζωὴ τοῦ ἀναγεννημένου Χριστιανοῦ· ὁ πλοῦτος καὶ τὸ κάλλος τοῦ πιστοῦ εἶναι τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὰ ὁποῖα ὅμως θὰ ἀποκτήσῃ μόνον ἐφ' ὅσον θέσῃ τὸν ἑαυτοῦ του ὑπὸ τὴν καθοδήγησι ἐνὸς ἐμπείρου Πνευματικοῦ Πατρός.

Ὅσον εἶναι ἀπαραίτητος στὴν φυσικὴ γέννησι ὁ σαρκικὸς πατέρας, τόσο ἐπίσης ἀναγκαῖος γιὰ τὴν Πνευματικὴ Γέννησι εἶναι ὁ Πνευματικὸς Πατέρας· καὶ ὅπως στὴν φυσικὴ γέννησι ἔχουμε τρία στάδια: τὴν **σύλληψι**, τὴν **κυοφορία** καὶ τὸν **τοκετό**, ἔτσι συμβαίνει καὶ στὴν Πνευματικὴ Γέννησι.

Γράφει σχετικὰ ὁ Ὅσιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος πρὸς πνευματικὸ τέκνο του:

*«Συνελάβομέν σε διὰ διδασκαλίας·
ὠδινήσαμέν σε διὰ μετανοίας·
ἀπετέκομέν σε δι' ὑπομονῆς πολλῆς
καὶ ὠδινῶν καὶ πόνων σφοδρῶν
καὶ καθημερινῶν δακρύων»⁶.*

Ὅταν ἀναπτυχθῆ, Χάριτι Θεοῦ, ὁ ἰσχυρὸς δεσμὸς τῆς Πνευματικῆς Συγγενείας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων πολλῶν ὠφελειῶν τῆς ψυχῆς, ὁ ἀναγεννημένος πιστὸς ἀσφαλιζέται πνευματικά.

Ἡ ἔνωσις ἐν Χριστῷ μὲ τὸν Πνευματικὸ Πατέρα τὸν προφυλάσσει ἀπὸ πειρασμοῦ καὶ κινδύνου· αὐτὸ εἶναι δυνατόν νὰ τὸ διαπιστώσουμε στοὺς Βίους τῶν Ἁγίων.

Ἀναφέρεται, γιὰ παράδειγμα, στὸν Βίον τοῦ Ὁσίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, ὅτι ὁ μαθητὴς καὶ ὑποτακτικὸς τοῦ Ἀρσένιος, ὁ μετέπειτα διάδοχός του στὴν Ἡγουμενία, ἐδοκίμασε κάποτε τὸν ἰσχυρότερο πειρασμὸ τῆς ζωῆς του.

Ἡ κατὰ σάρκα μητέρα του, ἀφοῦ ἐπληροφορήθη μετὰ ἀπὸ πολλὴ ἔρευνα τὸν τόπο τῆς ἀσκήσεως τοῦ γυιοῦ της, ἦλθε στὸ Μοναστήρι

τοῦ Ἁγίου Μάμαντος καὶ ἔπυσε μπρούμυτα μπροστὰ στὴν ἐξωτερικὴ πύλη τῆς Μονῆς καὶ ζητοῦσε ἐπίμονα μὲ δάκρυα νὰ ἰδῆ τὸν γιό τῆς, μὲ σκοπὸ βεβαίως νὰ τὸν συγκινήσῃ καὶ ἔτσι νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν Μοναχικὴ Ζωή.

Ὁ Μοναχὸς Ἀρσένιος ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὸν πορτάρη τῆς Μονῆς γιὰ τὸ γεγονὸς, ἀλλὰ ἀρνήθηκε νὰ ἐνδώσῃ στὴν ἰσχυρὰ ἔλξι τοῦ μητρικοῦ φίλτρου, λέγοντας:

«Ἐγὼ, νεκρωθεὶς ἤδη τῷ κόσμῳ, πῶς ἐπιστραφήσομαι, ἀδελφέ, εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ὄψομαι, ὥσπερ σὺ φῆς, τὴν σαρκί με γεννήσασαν; Ἐχὼ τὸν ἐμὲ κατὰ πνεῦμα γεννήσαντα, ἀφ' οὗ τὸ ἄδολον θηλάζω καθ' ἐκάστην τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος γάλα, τὸν ἐμὸν λέγω κατὰ Θεὸν πατέρα, ὃς καὶ μήτηρ μου χρηματίζει τῷ πνεύματί με γεννήσας, ὡς εἴρηται, καὶ κόλποις τῶν σπλάγχχνων αὐτοῦ ὡς ἄρτι-γενές με νήπιον περιθάλλει. Οὐκ ἀνέξομαί ποτε τοῦτον καταλιπεῖν καὶ πρὸς ἐκείνην αὐτομολῆσαι, εἰ καὶ ἀποψύ-ξασαν ἐν τῷ πυλῶνι ἀκούσομαι»⁷.

Μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες ἢ μητέρα του, ἀφοῦ τελικὰ ἀπογοητεύθηκε, ἀνεχώρησε ἀπρακτῆ· ἔτσι ὁ εὐλογημένος Ἀρσένιος λυτρώθηκε ἀπὸ μία μεγάλη παγίδα τοῦ ἐχθροῦ, ἐπειδὴ ἐβίωνε μὲ συνέπεια τὴν Πνευματικὴ Συγγένεια μὲ τὸν Γέροντά του.

Καὶ βεβαίως ὁ Ἀρσένιος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ἄσπλαγχνος ἐναντι τῆς μητέρας του, ἀλλὰ εἶχε ἱεραρχήσει σωστὰ τὰ πράγματα: πρῶτα ἡ Πνευματικὴ Συγγένεια καὶ ἔπειτα ἡ σαρκική.

Ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος, συγκρίνων τοὺς σαρκικοὺς πρὸς τοὺς Πνευματικοὺς Γονεῖς, λέγει ὅτι εἶναι τόσο μεγάλη ἡ διαφορά, ὅσο διαφέρει ἡ παροῦσα ἀπὸ τὴν μέλλουσα ζωὴ, διότι οἱ μὲν σαρκικοὶ γονεῖς μᾶς γεννοῦν στὴν ζωὴ αὐτὴν, οἱ δὲ Πνευματικοὶ στὴν μέλλουσα:

«Τοσοῦτον ἀμφοτέρων τὸ διάφορον, ὅσον τῆς παρούσης καὶ τῆς μελλούσης ζωῆς. Οἱ μὲν γὰρ εἰς ταύτην, οἱ δὲ εἰς ἐκείνην γεννώσι»⁸.

Ἡ ἀναγκαιότης τοῦ Πνευματικοῦ Πατρὸς γιὰ τὴν Πνευματικὴ μας Γέννησι-Ἀναγέννησι εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε οἱ Ἅγιοι Πατέρες μᾶς προτρέπουν νὰ παρακαλοῦμε ἐπιμόνως τὸν Θεό, γιὰ νὰ μᾶς δεῖξῃ Πνευματικὸ Ὁδηγό, στὸν ὁποῖο – ἔστω κι ἂν δὲν εἶναι τέλειος – πρέπει

να ὑποταχθοῦμε μὲ ἐμπιστοσύνη, διότι εἶναι προτιμότερο νὰ ὀνομαζώμεθα μαθητὲς ἐνὸς μαθητοῦ, παρὰ νὰ ζοῦμε ἰδιορρῦθμως καὶ νὰ κινδυνεύουμε νὰ πλανηθοῦμε ἀπὸ τὸν ἐχθρό.

Χαρακτηριστικὰ ὁ Ὅσιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος λέει τὰ ἐξῆς:

«Ἀδελφέ, ἐκτενῶς τὸν Θεὸν παρακάλεσον ὅπως δείξῃ σοι ἄνθρωπον, τὸν καλῶς ποιμᾶναί σε δυνάμενον, ᾧ καὶ ὀφείλεις ὡς αὐτῷ τῷ Θεῷ ὑπακοῦσαι καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ σοι λεγόμενα ἀδιστακτικῶς ἐπιτελέσαι, εἰ καὶ ἐναντία σοι καὶ ἐπιβλαβῆ κατὰ τὸ δοκοῦν σοι τὰ προσταττόμενα φαίνονται.

Καὶ εἰ μὲν εἰς ὃν ἤδη ἔσχεσ πατέρα πνευματικὸν περισσοτέρως πληροφορεῖται παρὰ τῆς χάριτος ἢ καρδία σου, ποίει ἅ σοι λέγει καὶ σφίξῃ· κρείσσον γὰρ μαθητὴν μαθητοῦ ὀνομάζεσθαι καὶ μὴ ἰδιορρῦθμως βιοῦν καὶ τρυγᾶν ἀνωφελεῖς καρποὺς τοῦ ἰδίου θελήματος.

Εἰ δὲ πρὸς ἄλλον τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐκπέμψει σε, μὴ δισταγῆς τὸ σύνολον· ἀκούομεν γὰρ καὶ Παῦλον φυτεύσαντα καὶ Ἀπολλῶ ἀρδεύσαντα καὶ Χριστὸν αὐξάνοντα.

Ποίησον οὖν, ἀδελφέ, καὶ σὺ καθὼς εἶπομεν, καὶ ἀπελθε πρὸς ἄνθρωπον, ὃν ὁ Θεὸς ἢ μυστικῶς δι' ἑαυτοῦ ἢ φανερώς διὰ δούλου αὐτοῦ ὑποδείξει σοι.

Καὶ ὡς αὐτὸν τὸν Χριστὸν καὶ ὀρῶν καὶ λαλῶν, οὕτω σεβάσθητι αὐτὸν καὶ οὕτω διδάχθητι παρ' αὐτοῦ τὰ συμφέροντα»⁹.

Μάλιστα ὁ Ὅσιος Συμεὼν μᾶς παραθέτει καὶ ἓνα τύπο σχετικῆς προσευχῆς, διὰ τῆς ὁποίας εἶναι δυνατόν ὁ μαθητὴς νὰ καταφύγῃ στὸν Θεό:

«Κύριε, ὁ μὴ θέλων τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν, ὁ κατελθὼν διὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα τοὺς κειμένους καὶ τεθνατωμένους ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐξαναστήσῃ καὶ Σὲ κατιδεῖν αὐτούς, τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὡς ἰδεῖν ἀνθρώπῳ δυνατόν, καταξιώσης, πέμψον μοι ἄνθρωπον γινώσκοντά Σε, ἵνα, ὡς Σοὶ δουλεύσας αὐτῷ καὶ πάσῃ δυνάμει μου ὑποταγείς καὶ τὸ Σὸν ἐν τῷ ἐκείνου θελήματι ποιήσας θέλημα, εὐαρεστήσω Σοι, τῷ μόνῳ Θεῷ καὶ καταξιωθῶ Σου κἀγὼ τῆς βασιλείας, ὁ ἁμαρτωλός»¹⁰.

Γ'.

ΣΤΗΝ Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας μας ἔχουμε δύο εἶδη Πνευματικῶν Πατέρων, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ συμπίπτουν στὸ ἴδιο πρόσωπο.

Πνευματικὸς Πατὴρ εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται *«μετὰ Θεὸν πατὴρ»¹¹*, ἀλλὰ καὶ κάθε Ἱερεὺς, ὁ ὁποῖος δυνάμει τοῦ ἱερατικοῦ του ὑπουργήματος γεννᾷ στὴν νέα ἐν Χριστῷ ζωὴ διὰ τοῦ Ἱεροῦ Βαπτίσματος τοὺς πιστούς.

Ἐπειδὴ ὅμως οἱ περισσότεροι βαπτίζονται σὲ μικρὴ ἡλικία, δὲν ἐνεργοποιοῦν δυστυχῶς τὴν Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποὺ λαμβάνουν στὸ Ἱερὸ Μυστήριον· γι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητος ἐκεῖνος ὁ Πνευματικὸς Πατέρας, ὁ ὁποῖος – εὐρισκόμενος σὲ μία χαρισματικὴ κατάστασι λόγῳ τῆς προσωπικῆς του ἀγιότητος – νὰ ἀναγεννήσῃ κυριολεκτικὰ τὸν νεκρωμένο ἀπὸ τὴν ἄγνοια καὶ τὴν ἁμαρτία πιστό· νὰ τὸν ὀδηγήσῃ ἀσφαλῶς στὸν κόσμον τῆς Χάριτος, τῆς Παρουσίας τοῦ Θεοῦ Παρακλήτου.

Ἐφ' ὅσον ἡ εἴσοδος στὴν Μοναχικὴ Ζωή, ὅσο καὶ γενικώτερα στὴν Ζωὴ τῆς Μετανοίας, θεωρεῖται προσφυέστατα ὡς **Δεύτερο Βάπτισμα**¹², ἔπεται ὅτι ἐκεῖνος ποὺ μᾶς μυσταγωγεῖ στὸ **Δεύτερο** αὐτὸ ἀναγεννητικὸ **Βάπτισμα** εἶναι βεβαίως καὶ ὀνομάζεται Πνευματικὸς Πατὴρ, ἔστω καὶ ἂν εἶναι ἀπλοῦς Μοναχὸς ἢ λαϊκός.

Διότι ἡ Ἱερὰ Παράδοσις μᾶς διασώζει περιπτώσεις, ὅπου ἄνθρωποι ἀπλοϊκοί, ἀλλὰ χαρισματοῦχοι, θεοφόροι, ὅπως π.χ. ὁ Ὅσιος Ἀντώνιος ὁ Μέγας, ἀνεγέννησαν ἐν Χριστῷ ἀναρίθμητες ψυχές· μεταβίβασαν σὲ αὐτὲς τὸν πλοῦτον τῶν χαρισμάτων τους· ἔγιναν πνευματικοὶ αἰμοδότες σὲ νεκρωμένες ἀπὸ τὴν Χάρι ψυχές.

Δὲν εἶχαν τὴν ἐξουσίαν νὰ παρέχουν τὰ μέσα τῆς Χάριτος, τὰ Ἱερὰ Μυστήρια, ἀλλὰ ζοῦσαν τὴν Χάρι καὶ με Αὐτὴν διαπότιζαν τὸν κόσμον· ἐξώρκιζαν ἀπὸ αὐτὸν κάθε βέβηλον καὶ δαιμονικὸ στοιχεῖον· καὶ – κατοικητήρια ὄντες τῆς μόνης καὶ ἐνυποστάτου Ἀληθείας – προσέφεραν στοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀναγεννητικὴ ἀλήθεια τοῦ βιωμένου δόγματος.

Δ'.

Σεβασμιώτατε Πνευματικέ μας Πατέρα·

ΕΝΘΥΜΟΥΜΕΘΑ τὰ λόγια τοῦ Μεγάλου Βασιλείου:

«Πατήρ γάρ ἐστὶν ἀληθέστατος, πρῶτος μὲν ὁ τῶν ἀπάντων Πατήρ· ὁ δεύτερος δὲ μετ' Ἐκεῖνον ὁ τῆς πνευματικῆς καθηγούμενος πολιτείας»· «ὁ γὰρ καθηγούμενος οὐδὲν ἕτερόν ἐστὶν ἢ ὁ τοῦ Σωτῆρος ἐπέχον πρόσωπον, καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ ἱερουργῶν τῷ Θεῷ τὴν τῶν πειθομένων αὐτῷ σωτηρίαν»¹³.

Καὶ ἐνθυμούμενοι αὐτά, αἰσθανόμεθα ἄπειρη εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν Πανάγιο Κύριο καὶ Θεό μας, διότι μᾶς ἀξίωσε νὰ ἔχουμε – στὶς τόσο δύσκολες ἡμέρες ποὺ διερχόμεθα – Πνευματικὸ Πατέρα, στὸ πρόσωπο τοῦ ὁποίου συναντῶνται **καὶ** ἡ Πνευματικὴ Πατρότης λόγω τοῦ ὑπουργήματος τῆς Ἰερωσύνης, **καὶ** ἡ Χαρισματικὴ Πατρότης, ἡ ὁποία βεβαίως εἶναι ἓνα ἔκτακτο χάρισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Μὲ τὴν πρώτη – τὴν **Ἱερατικὴ** – μᾶς ἀναγεννᾶτε διὰ μέσου τῶν Ἁγίων Μυστηρίων· μὲ τὴν δευτέρα – τὴν **Χαρισματικὴ** – μᾶς ἀναγεννᾶτε διὰ τῆς μεταγίσεως τῶν χαρισμάτων ποὺ Σᾶς ἐπλούτισε ἡ Θεία Χάρις.

Ὅπως ἂν ποτε τὸ θεάρεστο καὶ εὐλογημένο ἔργο Σας, προκειμένου νὰ τελειωθοῦμε ἐν Χριστῷ ἔμεῖς τὰ πνευματικά Σας τέκνα, γιὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ὁ Πνευματικὸς Τόκος, δὲν εἶναι εὐκολο καὶ ἀνώδυνο.

Ἦδη ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφε πρὸς τοὺς Γαλάτας:

«Τεκνία μου, οὐς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν!»¹⁴.

[«Παιδάκια μου, ποὺ σᾶς ἀνεγέννησα πνευματικῶς καὶ ποὺ ξαναδοκιμάζω τῶρα πόνους καὶ ὠδίνες γιὰ τὴν ἀναγέννησί σας, ἕως οὗ ὁ Χριστὸς μορφωθῆ μέσα σας»].

Πειρασμοὶ ἀπὸ μᾶς τοὺς ἰδίους, λόγω τῶν ἀδυναμιῶν μας, ἀλλὰ καὶ πειρασμοὶ ἀπὸ τὸν δαίμονα καὶ τὰ ὄργανά του, ἐξ αἰτίας τοῦ φθόνου γιὰ τὸ σωτήριο ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖτε, εἶναι ὁ καθημερινὸς σταυρὸς Σας.

«Ἀπετέκομέν σε», ἔγραφε, ὅπως προαναφέραμε, ὁ Ὅσιος Συμεών, «ἀπετέκομέν σε δι' ὑπομονῆς πολλῆς καὶ ὀδυνῶν καὶ πόνων σφοδρῶν καὶ καθημερινῶν δακρύων»¹⁵.

Καὶ ὅσο οἱ πειρασμοὶ καὶ οἱ δοκιμασίες Σας γιὰ χάρι μας αὐξάνονται, τόσο καὶ περισσότερο αὐξάνεται ἡ εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τὴν ἀγιωσύνη Σας.

Ἄκοῦμε καθημερινὰ τὴν προτροπὴ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης πρὸς τὸν Ἐπίσκοπο Μελιτινῆς:

«Σὺ δὲ τὰς συνήθεις ὑπὲρ ἡμῶν εὐχὰς τῷ Θεῷ προσάγων μὴ διαλείπης. Χρεωσθεῖς γὰρ ὡς εὐγνώμων υἱός, τῷ κατὰ Θεὸν σε γεννήσαντι, τὴν διὰ τῶν προσευχῶν γηροκομίαν, κατὰ τὴν ἐντολὴν τὴν κελεύουσαν τιμᾶν τοὺς γονέας, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς»¹⁶.

Ε΄.

ΕΙΝΑΙ σὲ ὅλους γνωστό, ὅτι τὸ ἡλιοτρόπιο, τὸ φυτὸ ποὺ κοινῶς λέγεται ἥλιος, εἶναι πάντοτε ἐστραμμένο πρὸς τὰ πάνω, πρὸς τὸ φῶς, πρὸς τὸν ἥλιο.

Καὶ ἐμεῖς, Σεβασμιώτατε Πατέρα μας, οἱ Μοναχοὶ καὶ ὅλα τὰ πνευματικά Σας τέκνα, ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ τὴν παρουσία Σας, ὅπως τὰ ἡλιοτρόπια ἀπὸ τὸν ἥλιο: ἡ ἀγάπη Σας μᾶς κάνει νὰ στρεφώμεθα ὅλο πρὸς τὰ πάνω, πρὸς τὸ φῶς, πρὸς τὸν νοητὸ Ἥλιο τῆς Δικαιοσύνης, τὸν Κύριο καὶ Θεό μας Ἰησοῦ Χριστό· ἡ πατρικὴ Σας ἀγάπη ἀνάπτει στὶς καρδιές μας τὴν διάπυρη προσδοκία τῆς θέας τοῦ Νυμφίου μας.

Κάποιος Μοναχὸς μοῦ ἐξωμολογήθηκε, ὅτι ἀπὸ τὶς ὠραιότερες στιγμὲς τῆς ζωῆς του εἶναι ἐκεῖνες ποὺ νοιώθει τὴν καρδιά του πλημμυρισμένη ἀπὸ αἰσθήματα βαθυτάτης εὐλαβείας καὶ ἱεροῦ δέους στὸ πρόσωπο τοῦ Πνευματικοῦ του Πατρός.

Ὅταν τὸν ἐρώτησα, ἂν αὐτὸ συμβαίνει τακτικά, μοῦ ἀπάντησε περίπου ὡς ἑξῆς:

«Προσεύχομαι στὸν Κύριο νὰ μοῦ δώσῃ τὸ χάρισμα αὐτὸ μονίμως... Διότι εἶναι χαρισματικὴ αὐτὴ ἡ κατάστασις, δῶρο τῆς δεξιᾶς τοῦ Ἰψίστου...

Γενικῶς τὰ αἰσθήματα εὐλαβείας πρὸς τὸν Γέροντα καλλιεργοῦνται καὶ ἀνανεώνονται μὲ τὴν συνεχῆ προσευχὴ καὶ τὴν μυστηριακὴ ζωὴ, ἀλλὰ μερικὲς φορές, γιὰ νὰ ἐνισχυθῆ ἡ ψυχὴ στὸν ἀγῶνα τῆς καὶ νὰ μὴν ἀμελήσῃ, ἀκουμπάει ἡ Μήτηρ τοῦ Κυρίου μας τὸ Πανάγιο χέρι τῆς στὸ ἰδρωμένο μέτωπο τοῦ ἀγωνιζομένου Ὑποτακτικοῦ καὶ προκαλεῖται θαυμαστῶς ἡ προσδοκωμένη καλὴ ἀλλοίωσις...

Τότε ὁ Γέροντας ἀποκτᾷ μίαν μυστηριώδη διαφάνια:

μέσα ἀπὸ αὐτὸν βλέπει ὁ ὑποτακτικός – μὲ ἀλλοιωμένους πλέον διὰ τῆς Χάριτος ὀφθαλμούς – τὸν Χριστό!...

Τότε ἡ καρδιὰ φωτίζεται, γεμίζει χαρὰ καὶ ἀπελευθερώνεται ἀπὸ τὴν δουλεία τοῦ κτιστοῦ... Οἱ ἐπιθυμίες καὶ τὰ θελήματα τῆς ταυτίζονται μὲ τοῦ Γέροντος καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ μὲ τοῦ Χριστοῦ... Τὰ βλέπει ὅλα ἐν τῇ Χάριτι καὶ αἰσθάνεται, ὅτι ἡ πηγὴ ὅλης τῆς προτέρας δυστυχίας τῆς ἦταν τὸ θέλημά της, ἡ γνώμη της, ἡ κρίσις της...

Μετὰ βέβαια ὑποχωρεῖ ἡ μακαρία αὐτὴ κατάσταση, ἀλλὰ μένει ἡ καλὴ ἀνάμνησις καὶ ὁ πόθος γιὰ συνέχισι τοῦ ἀγῶνος...

Πάντως, μόνο μὲ τὶς εὐχὲς τοῦ πνευματικοῦ Πατρός, διὰ μέσου αὐτοῦ καὶ μαζί μὲ αὐτὸν βλέπει ὁ Ὑποτακτικὸς τὸν Χριστό μας...»¹⁷.

Αὐτὰ μοῦ εἶπε ὁ Μοναχὸς καὶ μὲ ἄφησε κυριολεκτικὰ ἄναυδο, ἀλλὰ καὶ μοῦ ἀναζωπύρωσε τὸν πόθο γιὰ τὸ θεῖο αὐτὸ χάρισμα, τὸ ὁποῖο εἶθε νὰ μᾶς τὸ δώσῃ ὁ Κύριος, δι' εὐχῶν Σας ἀγίων.

☩

Σεβασμιώτατε

καὶ περιπόθητε Πνευματικέ μας Πατέρα·

ΗΔΗ Σᾶς ἔχω κουράσει, γι' αὐτὸ θὰ τελειώσω, μεταβιβάζοντας τὶς ἐγκάρδιες εὐχὲς ὅλων μας, νὰ Σᾶς μακροημερεύῃ ὁ Χριστός μας, ὥστε νὰ ἀξιωθοῦμε νὰ ἐορτάσουμε τὸ χρυσοῦν ἰωβηλαῖον τῆς Ἱερωσύνης Σας, τὰ πενήντα χρόνια τῆς ἱερατικῆς Σας σταυρο-αναστάσιμης πορείας.

Καὶ τελικά, εἶθε νὰ μᾶς ἀξιώσῃ ἡ Φιλανθρωπία τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως νὰ εὔρεθοῦμε στὴν ἄλλη ζωὴ ὅλοι μαζί γύρω ἀπὸ τὸ ὑπερουράνιο Θυσιαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου νὰ ἴστασθε μὲ ὑψωμένας χεῖρας καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνετε τὸ προφητικόν:

«Ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά, ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός»¹⁸.

3η Ὀκτωβρίου 1987

† π.Κ.

(*) *Ἡ ἐργασία αὐτὴ μετὰ τίτλο «Ἡ ἀναγκαιότης τῆς Πνευματικῆς Πατρότητος» ἐξεφωνήθη ὡς Πανηγυρικός Λόγος τὸ ἔτος 1987 στὴν εἰδικὴ Ἐκδήλωσι «Εὐχαριστήρια» «Ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα τὸν Πατέρα σου», τὴν ὁποία διωργάνωσε ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς, πρὸν τιμὴν τοῦ ἐορτάζοντος Πνευματικοῦ αὐτῆς Πατρὸς καὶ Καθηγουμένου Σεβ. Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ.*

1. Ἀπὸ τοῦ 1976 ἡ Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς ἔχει καθιερώσει τὰ «Εὐχαριστήρια», μίαν εἰδικὴ Ἐκδήλωσι, ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἐορτῇ τοῦ Πνευματικοῦ αὐτῆς Πατρὸς καὶ Καθηγουμένου.
2. Ἡ Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας τὴν Κυριακὴν 9/22.2.1987 ἐπραγματοποίησε μίαν σειρὰ Ἐκδηλώσεων ἐπὶ τῇ 25ετίᾳ αὐτῆς μετὰ γενικὸν τίτλο: «1961-1986: Εἰκοσιπέντε ἔτη προσφορᾶς εἰς τὴν Ἑλληνορθόδοξον Παράδοσιν» (βλ. πλήρη περιγραφὴ στὸ περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 218/Μάιος-Ἰούνιος 1987, σελ. 157-196, εἰδικὸ ἀφιέρωμα).
 - **Κυκλοφορεῖ** καὶ εἰδικὴ βιντεοταινία μετὰ τίς σχετικὰς Ἐκδηλώσεις.
3. **1. Αὐγουστίνου.**
4. **Ἰσοῦ Συμεὼν Νέου Θεολόγου**, Ἕγγραφοι Θεῶν ἐρώτων, ΙΕ', στχ. 209: «Οὕτως ἐγένετο καὶ νῦν ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις / ὁ Συμεὼν ὁ ἅγιος, Εὐλαβὴς ὁ Στουδίτης /... εἶχε γὰρ ὅλον τὸν Χριστόν, ὅλος αὐτὸς Χριστὸς ἦν /...» (στχ. 205-210).
5. **Προφητικὸν, Ἀρχιερατικὸν καὶ Βασιλικόν**· βλ. Ἐξόδ. ιθ' 6· Α' Πέτρ. β' 5 καὶ 9· Ἀποκαλ. α' 6· ε' 10· κ' 6.
6. **Ἰσοῦ Συμεὼν Νέου Θεολόγου**, Ἐπιστολὴ Γ', στχ. 1-3, παρὰ **Β.Χ.Χριστοφορίδῃ**, Ἡ Πνευματικὴ Πατρότης κατὰ Συμεὼν τὸν Νέον Θεολόγον, σελ. 26, ἐκδόσεις «Π. Πουρναρά», Θεσσαλονίκη 1977 (Διατριβὴ ἐπὶ Διδασκαλία).
7. **Νικήτα Στηθάτου**, Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου..., § 46, στχ. 21-32, ἐκδόσεις **Ἀρχιμ. Συμεὼν Κούτσα**, «Ἀκρίτας», σελ. 138-139, Ἀθήνα 1996.
8. **1. Χρυσοστόμου**, ΡΓ τ. 48, στλ. 644 («Περὶ Ἱερωσύνης», Λόγος Γ', § ζ).
9. **Ἰσοῦ Συμεὼν Νέου Θεολόγου**, Κατηχήσεις, Λόγος Κ', στχ. 45-62.
10. **Ἰσοῦ Συμεὼν Νέου Θεολόγου**, Βίβλος τῶν Ἠθικῶν, Λόγος Ζ', στχ. 437-445.
11. ΡΓ τ. 1, στλ. 668Α («Διαταγαὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων», L. II, Cap. XXVI : «Οὕτως [ὁ Ἐπίσκοπος] μετὰ Θεὸν πατὴρ ἡμῶν, δι' ὕδατος καὶ πνεύματος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν»).
12. Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου καὶ Ἀγγελικοῦ Σχήματος, ἐκ τῆς «Κατηχήσεως»: «Βλέπε, τέκνον, οἷας συνθήκας δίδωσ τῷ Δεσπότη Χριστῷ...» (βλ. Εὐχολόγιον τὸ Μέγα).
13. **Μ. Βασιλείου**, ΡΓ τ. 31, στλ. 1389D καὶ στλ. 1409Α («Ἀσκητικαὶ Διατάξεις», Κεφάλ. Κ', § 1 καὶ Κεφάλ. ΚΒ', § 4).
14. Γαλ. δ' 19.
15. **Ἰσοῦ Συμεὼν Νέου Θεολόγου**, Ἐπιστολὴ Γ', στχ. 1-3 (βλ. ὑπόσημ. 6).
16. **Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης**.
17. Ἐξομολόγησις γνωστοῦ μας Μοναχοῦ.
18. Πρβλ. Ἦσ. ἡ' 18.